

voor het opslaan van de juiste metadata sluiten we aan bij de nationale ontwikkeling op dit gebied: het Toepassingsprofiel Lokale Overheid, op dit moment onder handen bij KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten). We vinden dus niet het wiel uit, maar leren de bestaande wielen te gebruiken.

Begin 2015 is de pilot afgerond en zijn de resultaten op een drukbezochte bijeenkomst gedeeld. Op dit moment wordt er druk gewerkt aan het vervolg op de pilot in het project e-depot. Duidelijk is geworden dat het e-depot een nieuwe, maar in de toekomst onmisbare functie gaat vervullen in de regio Westfriesland.

Het laatste nieuws, informatie over onze werkzaamheden en ons beleidsplan 2015-2017 kunt u vinden op onze website www.westfriesarchief.nl.

Feiten en cijfers	per 31-12-2014	per 31-12-2013
Personeel		
ambtelijke formatie	9,5	9,5
gedetacheerde		
medewerkers	1,8	2,8
vrijwilligers	36	44
deelnemers Vele		
Handen	150	86
Beheer		
aantal archieven	2154	2091
aantal meters in beheer	5520	4977
aantal titels in		
bibliotheek	30.000	29.634
aantal beelden	160.500	160.350
Publieksbereik		
bezoek studiezaal	3137	3402
bezoek website		
pageviews	1.177.494	1.307.058
gebruikers	61.367	45.306
schriftelijke verzoeken		
om informatie	350	312
rondleidingen	3	4
cursussen	0	2
lezingen	3	3
open dagen	0	1

> Personeel
Piet Boon wordt bij gelegenheid van de jaarlijkse lintjesregen ridder in de orde van Oranje-Nassau.

> Aandacht in de media
RTV Noord-Holland maakte televisieopnamen over de werkvergunning voor de vervanger van Ringo Star ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van het legendarische Beatles-concert in Blokster. De camera's snorren ook voor opnames ter gelegenheid van een documentaire over Oorlogsfregat Oranjewoud.

> Omgeving gebouw
Het Westfries Archief krijgt een nieuwe toegangsweg waardoor de bereikbaarheid van het pand beter wordt. Er komen ook nieuwe toegangsborden.

Blauwe Berg 5c
1625 NT Hoorn
T: 0229-282500

Het Westfries Archief (WFA) legt met dit verslag verantwoording af over het in 2014 gevoerde beleid en de resultaten daarvan.

Daarnaast wil het WFA zijn opdrachtgevers, zijn klanten en zijn collega-instellingen informeren over de activiteiten van hét regionaal-historisch centrum voor Westfriesland.

Westfries Archief als intermediair

De wereld om ons heen verandert, zo ook in Westfriesland. Aan het Westfries Archief gaan de veranderingen niet voorbij. 'Digitaal' rukt steeds verder op, en onze klanten en opdrachtgevers verwachten dat wij inspelen op de nieuwe ontwikkelingen. Die opdrachtgevers zijn de zeven gemeenten in onze regio waarvoor het WFA de oude, overgedragen archieven beheert: Koggenland, Stede Broec, Medemblik, Enkhuizen, Drechterland, Opmeer en Hoorn. Oud is daarbij een rekbaar begrip. Het oudste gemeentelijke archiefstuk in onze collectie is opgemaakt in 1353; het jongste dateert uit 2006. Eind 2014 stond in onze depots in totaal ruim 3.800 strekkende meter overheidsarchief op de planken.

Die archieven bewaren we niet alleen; we stellen ze ook beschikbaar aan iedereen die belang heeft bij inzage van de stukken. Zelf spreken we daarbij over onze klanten. Enerzijds zijn dat de ambtenaren van de aangesloten gemeenten die overgedragen stukken nodig hebben bij de uitoefening van hun taak. Anderzijds zijn dat burgers die antwoorden zoeken op hun historische vragen. We krijgen schriftelijke verzoeken en in onze studiezaal komen bezoekers de collecties raadplegen. In 2014 kwamen 3.137 personen langs en zo'n 350 mensen benaderden ons per e-mail en een enkele keer nog per post. Onze website werd maar liefst 1.177.494 keer bezocht door 61.367 digitale bezoekers. Al deze gebruikers van onze collecties vormen een grote en belangrijke klantengroep. Het WFA is de intermediair of schakel tussen de overheid en de historisch-geïnteresseerde of bewijszoekende burger. Niet voor niets is onze missie in het nieuwste beleidsplan als volgt verwoord: "Het WFA draagt bij aan het gezond houden van de lokale democratie en het levend houden van het verleden van Westfriesland. Het WFA stimuleert de aangesloten overheden om goed met hun informatie om te gaan ten behoeve van de betrouwbaarheid van de (digitale) overheid, de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de democratische verantwoording. Het WFA bewaart de histori-

sche bronnen van het gebied en maakt deze laagdrempelig toegankelijk voor overheden en burgers."

Overheid en particulier

Hoewel het bewaren, beheren en beschikbaar stellen van de archieven van de zeven bij het WFA aangesloten gemeenten onze wettelijke taak is, doen we meer. Als regionaal-historisch centrum nemen we ook archieven en collecties op van particulieren (personen en instellingen) voor zover die van belang zijn voor de geschiedenis van Westfriesland. Daarnaast brei-

> Stellingen in beeld
In onze depots staan de collecties keurig op de planken.

den we voortdurend onze collectie beeldmateriaal uit, en we vullen onze bibliotheek steeds aan met nieuwe publicaties over het gebied. We willen een zo compleet en betrouwbaar mogelijk beeld kunnen geven van de Westfriesse samenleving door de eeuwen heen.

Artikel 3 uit de Gemeenschappelijke Regeling Westfries Archief (2009) verheldert ons 'Doel en belang':

"1. Het openbaar lichaam [WFA] is ingesteld met als doel de belangen van de deelnemers met betrekking tot de zorg, het beheer, de bewaring en het ter beschikking stellen van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden en collecties van de deelnemende gemeenten te behartigen alsmede het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht.

2. Het openbaar lichaam [WFA] heeft tevens als doel het in het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis middels het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie regionaal-historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke

wijze beschikbaar stellen aan en dienstbaar maken voor een breed publiek."

De toelichting bij artikel 3 geeft een nadere uitleg: "Het doel van de regeling is volgens deze bepaling uitdrukkelijk tweeledig: (1) de wettelijke archieftaak en (2) regionaal-historisch centrum voor West-Friesland."

Het WFA is dus de spreekwoordelijke spin bij onderzoek naar en behoud van de geschiedenis van de regio. Dit verleden staat grotendeels op papier. In onze archiefluizen bewaren we maar liefst zes strekkende kilometer informatie uit en over Westfriesland. De collectie cultuurhistorische bronnen voor de geschiedenis van ons werkgebied bestond eind 2014 uit:

- archieven (overheid en particulier; ruim 5 km);
- beeldmateriaal (160.500 foto's, prenten, kaarten, etc.);
- een grote bibliotheek (30.000 titels).

Kennis- en informatiecentrum

Hét regionaal-historisch centrum, dat wil het WFA zijn en blijven. Niet alleen informatiecentrum, maar ook kenniscentrum. Een definitie van informatiecentrum is 'instelling van waaruit informatie verspreid wordt'. Informatie beschouwen we bij het WFA als 'het geheel aan gegevens over allerlei historische onderwerpen zoals bewaard en te vinden in onze collecties'. Deze omschrijving sluit naadloos aan bij het tweede lid van artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling. Immers: we zijn dagelijks bezig met 'het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie regionaal-historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar stellen aan en dienstbaar maken voor een breed publiek'. Een definitie van kenniscentrum is 'instelling waar het onderzoek naar de ontwikkeling van nieuwe technologie geconcentreerd is'. Uit het eerste lid van artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling vloeit onze wettelijke archieftaak voort. Initiatieven die we ontplooiën, leveren ons de deskundigheid en knowhow op om adequaat in te spelen op digitale ontwikkelingen bij de zeven deelnemende gemeenten. We willen met de kennis en de inzichten die we opdoen een voortrekkersrol vervullen bij de opbouw en het beheer van de archieven die nu 'in de maak' zijn. De archieven die de overheid tegenwoordig vormt, bestaan namelijk niet meer alleen uit papier. Gemeenten gebruiken allerlei digitale systemen waarin complete administraties van alle taken en de daarbij gegenereerde informatiestromen worden bijgehouden. Het WFA is belast met het toezicht op het beheer van nog niet overgedragen papieren en digitale archieven. Dit houdt in dat we controleren of de informatiehuishouding van de gemeenten op orde is, met als doelen:

- waarborgen dat de gemeenten nu en in de toekomst ver-

antwoording van hun handelen kunnen afleggen aan de burgers;

- behouden van archieven als cultuurhistorisch erfgoed.

Het WFA wil dan ook, als toekomstig archiefbeheerder, de aangesloten Westfriese gemeenten adviseren op het gebied van (digitaal) duurzaam archiefbeheer. We willen ons, kortom, ontwikkelen tot kenniscentrum, regievoerder, adviseur en coördinator van digitale archivering voor de regio.

De archieven die uiteindelijk aan het WFA worden overgedragen, moeten in goede en geordende staat zijn. Dat wil zeggen dat bewaard is wat bewaard dient te worden, en dat iedere belangstellende zelfstandig onderzoek kan doen in het overgebrachte materiaal.

Nu al, maar zeker in de toekomst, hebben onderzoekers en aangesloten gemeenten baat bij gedegen informatiemanagement. Een digitaal archief is slechts bruikbaar als de daarin opgeslagen informatie betrouwbaar is en toegankelijk blijft.

We zitten niet stil!

Om deze doelstellingen te bereiken, verzetten we veel werk. Gebruikers van de collecties willen en verwachten steeds vaker dat ze thuis, achter hun pc, toegang hebben tot al het aanwezige materiaal. Via onze website kunnen ze sinds jaar en dag de voor hun vraag relevante inventarisnummers selecteren. Een bezoek aan de studiezaal is vervolgens nodig om de betreffende stukken aan te vragen en door te nemen. Daar komt langzamerhand verandering in. Want we luisteren naar de wensen van onze klanten.

In november 2014 werd het mogelijk om op de website bijna 100.000 gescande pagina's uit Westfriese kranten over de periode 1850-1950 op trefwoord te doorzoeken. Begin januari 2015 kwam het mooie bericht dat er nog eens 125.000 pagina's van andere kranten aan dit digitale bestand worden toegevoegd. Het totale project maakt onderzoek in de kranten eindelijk mogelijk en rendabel.

Veel, met name genealogische, onderzoekers wilden meer gegevens (namen) van personen kunnen vinden. Allereerst stelden we vanaf juli 2013 scans van de complete collectie Doop-, Trouw- en Begraafboeken beschikbaar. Maar met scans van de pagina's alleen zijn we er nog niet. Zoeken blijft lastig. Een index op naam, met een verwijzing naar of direct gekoppeld aan de juiste pagina, is dan wel zo handig. Een kleine groep vrijwilligers was op initiatief van de Nederlandse Genealogische Vereniging (afdeling Oostelijk Westfriesland) al vele jaren bezig met het invoeren van gegevens uit deze bronnen. Sinds oktober 2013 worden ook de gegevens van oude lidmatenboeken (hierin werden de namen van lidma-

> Project Vele Handen

Aan het eind van het jaar is 50% van het project van Vele Handen klaar. Om het project onder de aandacht van een breder publiek te brengen staan medewerkers van het archief op culturele markten.

ten van een kerkgenootschap genoteerd) door vrijwilligers ingevoerd via het crowdsourcingsplatform Vele Handen. Begin januari 2015 een mijlpaal: de gegevens van 1.000.000 historische personen staan op internet. De ingevoerde informatie komt uit oude Westfriese kerkboeken van voor 1811 met daarin aantekeningen over geboorte, overlijden en trouwen. Uit deze boeken zijn allerlei persoonsgegevens overgenomen, zoals voornaam, achternaam, geboortedatum, trouwdatum, adres, etc. Een schat aan genealogische informatie. En alles is doorzoekbaar op de website van het WFA.

In april 2014 kwamen de scans van de zeer belangrijke series keur- en resolutieboeken uit de oude stadsarchieven van Hoorn en Enkhuizen op de website beschikbaar. Hierin zijn de besluiten van beide stadsbesturen terug te vinden van de vijftiende tot het begin van de negentiende eeuw: over de beginjaren van de Opstand (1572-1575), de oprichting van de VOC (1602), de onderhandelingen voor de Vrede van Munster (1648), de Engelse Oorlogen (zeventiende en achttiende eeuw) en het einde van de Republiek (1795). Scans van de resoluties van Medemblik volgden in april 2015. Het belang van de resoluties en keuren van de drie Westfriese steden

> Vrijwilligersdag 2014

Op 28 november vierden wij het 1-jarig Vele Handen jubileum met een gezellig vrijwilligersbijeenkomst.

valt nauwelijks te onderschatten aangezien zij tot 1795 zitting hadden in het bestuur van het gewest Holland. Het valt niet altijd mee om de oude handschriften te lezen. Maar er is voor historisch onderzoekers een schat van informatie in te vinden.

Dit deden en doen we voor en met onze klanten. Hoe zit het met onze opdrachtgevers; wat doen we voor en met de aangesloten gemeenten?

Pilotproject e-depot

Iedereen is overtuigd van het belang van het duurzaam bewaren van informatie, ook digitaal. Met papier hebben we al tientallen jaren ervaring, met digitaal veel minder. Hoe kunnen we met deze nieuwe digitale werkelijkheid leren omgaan? In 2014 heeft het WFA, samen met DIVAULT en het landelijke archiefinnovatieprogramma Archief 2020, zijn eerste ervaringen opgedaan met een digitaal archief: een e-depot. In het pilotproject e-depot verkregen we meer inzicht in de mogelijkheden en de problematiek rondom het digitaal archiveren.

Het pilotproject haakte in op een concrete vraag van een aantal aangesloten gemeenten aan het WFA: kunnen jullie het resultaat van de gescande bouwdoossiers duurzaam voor ons bewaren? Hierop zijn we aan de slag gegaan met reeds gedigitaliseerde bouwdoossiers en we hebben deze in het e-depot van DIVAULT opgeslagen. Dit heeft ons veel geleerd over de aanlevering van dossiers, het metadateren van dossiers en welke keuzes er bij de inrichting van een e-depot gemaakt moeten worden.

Bij het inrichten van het e-depot gaan we uit van de nationaal bekende norm ED3 (Eisen Duurzaam Digitaal Depot). Ook

